

Sygn. akt III AUa 1737/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 września 2013 r.

Sąd Apelacyjny - III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gdańsku

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Maria Sałańska - Szumakowicz (spr.)
Sędziowie:	SSA Barbara Mazur SSA Aleksandra Urban
Protokolant:	stażysta Katarzyna Pankowska

po rozpoznaniu w dniu 28 sierpnia 2013 r. w Gdańsku

sprawy A. G.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o ustalenie kapitału początkowego

na skutek apelacji A. G.

od wyroku Sądu Okręgowego we Włocławku IV Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 10 lipca 2012 r., sygn. akt IV U 323/12

oddala apelację

Sygn. akt III AUa 1737/12

UZASADNIENIE

A. G. wniósł odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. z dnia 8 marca 2012r. znak (...) -2009 ustalającej ponownie kapitał początkowy na dzień 1 stycznia 1999 r. w zakresie określonym w pkt V ppkt 2 przedmiotowej decyzji tj. co do nie uwzględnienia do ustalenia kapitału początkowego jego dochodów za rok 1991 w kwocie 82.314.200,00 zł, za rok 1992 w kwocie 216.293.000,00 zł i za rok 1993 w kwocie 232.050.000,00 zł.

Wnioskodawca podniósł, że wydana decyzja jest niezgodna ze stanem faktycznym. Z przedłożonych do ZUS dokumentów wynika, że pracował w tym okresie w polskiej firmie eksportowej. Pracował za granicą ale pracodawca opłacał za zatrudnionych składki na ubezpieczenie społeczne w kraju. Dowodem na tę okoliczność mogą być, zdaniem wnioskodawcy, formularze PIT, które składał do ZUS ale pozwany organ nie chciał ich uwzględnić.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. podtrzymał całkowicie zaskarżoną decyzję i wniósł o oddalenie odwołania.

Sąd Okręgowy we Włocławku IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 10 lipca 2012r. wydanym w sprawie IV U 323/12 oddalił odwołanie.

Powyższe rozstrzygnięcie Sąd Okręgowy oparł na następujących ustaleniach i rozważaniach. A. G. urodził się (...). W okresach od dnia 26 sierpnia 1991r. do 20 grudnia 1992r., od 9 stycznia 1993r. do 15 czerwca 1996r. i od 30 czerwca 1993r. do 22 grudnia 1993r. wnioskodawca był zatrudniony w (...) Sp. z o.o. w W. na stanowiskach telemontera, elektryka a ostatnio brygadzysty, z wynagrodzeniem 850 DM miesięcznie + dodatek funkcyjny do 20 % w max. kwocie 170 DM i premią do 30 % miesięcznie max. 255 DM. Pracę wykonywał na kontraktach zagranicznych w RFN. Następnie od 15 lutego 1994r. do 31 grudnia 1997r. był zatrudniony w (...) Sp. z o.o. w W. na stanowisku dyrektora technicznego z wynagrodzeniem 17.000.000,00 zł miesięcznie.

W okresie od sierpnia do grudnia 1991r. wnioskodawca uzyskał wynagrodzenie w kwocie 8.486 DM co w przeliczeniu wg średniego kursu NBP wyniosło 82.314.200 zł.

W okresie od stycznia do grudnia 1992r. wnioskodawca uzyskał wynagrodzenie w kwocie 19.663 DM co w przeliczeniu wg średniego kursu NBP wyniosło 216.293.000 zł.

W okresie od stycznia do grudnia 1993r. wnioskodawca uzyskał wynagrodzenie w kwocie 19.957 DM co w przeliczeniu wg średniego kursu NBP wyniosło 232.050.000 zł.

Zakład ustalił, iż podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne wnioskodawcy wynosiła odpowiednio :

sierpień 1991r. – 331.399,98 zł ($1.657.000,00:30=55.233,33 \times 6=331.399,98$)

wrzesień 1991r. – 1.698.000,00 zł

październik 1991r. - 1.698.000,00 zł

listopad 1991r. - 1.698.000,00 zł

grudzień 1991r. – 1.778.589,00 zł

łącznie 7.203.988,98 zł

styczeń 1992r. - 1.778.589,00 zł

luty 1992r. - 1.778.589,00 zł

marzec 1992r. – 2.045.000,00 zł

kwiecień 1992r. - 2.045.000,00 zł

maj 1992r. - 2.045.000,00 zł

czerwiec 1992r. – 2.456.000,00 zł

lipiec 1992r. - 2.456.000,00 zł

sierpień 1992r. - 2.456.000,00 zł

wrzesień 1992r. – 2.650.000,00 zł

październik 1992r. - 2.650.000,00 zł

listopad 1992r. - 2.650.000,00 zł

grudzień 1992r. - 2.060.000,00 zł (3.090.000,00:30=103.000,00x20=2.060.000,00)

łącznie 27.070.178,00 zł

styczeń 1993r. 2.163.000,00 zł (3.090.000,00:30=103.000,00x21=2.163.000,00)

luty 1993r. - 3.090.000,00 zł

marzec 1993r. - 3.518.000,00 zł

kwiecień 1993r. - 3.518.000,00 zł

maj 1993r. - 3.518.000,00 zł

czerwiec 1993r. - 1.948.266,72 zł (do 15 czerwca - 3.653.000,00:30=121.766,67x15=1.826.500,05 i od 30 czerwca - 3.653.000,00:30=121.766,67)

lipiec 1993r. - 3.653.000,00 zł

sierpień 1993r. - 3.653.000,00 zł

wrzesień 1993r. - 3.813.000,00zł

październik 1993r. - 3.813.000,00zł

listopad 1992r. - 3.813.000,00zł

grudzień 1992r. - 2.933.333,26 zł (4.000.000,00:30=133.333.33x22=2.933.333,26)

łącznie 39.433.599,98zł

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. decyzją z dnia roku znak (...) -2009 ustalił ponownie dla A. G. kapitał początkowy na dzień 1 stycznia 1999 roku w wysokości 189.481,49 zł. Do ustalenia podstawy wymiaru kapitału początkowego oraz obliczenia wskaźnika wysokości tej podstawy przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 lat kolejnych lat kalendarzowych tj. od 01.01.1988 roku do 31.12.1997 roku. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wynosi 137,56 %. Podstawę wymiaru ustalono w wyniku pomnożenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru przez kwotę 1220,89 zł i wynosi 1679,46 zł. Do ustalenia wysokości kapitału początkowego przyjęto 29 lat 7 miesięcy 15 dni okresów składkowych tj. 355 m-cy. Współczynnik proporcjonalny do osiągniętego do 31.12.1998r. wieku oraz okresu składkowego dla wnioskodawcy wynosi 88,97 %. Współczynnik ten służy do obliczenia 24 % kwoty bazowej. Wysokość 24 % kwoty bazowej wynosi 293,01 zł. Obliczenie wartości kapitału początkowego widnieje w pkt. IV decyzji i przedstawia się następująco: 293,01 zł x 88,97% = 260,69 zł; (355 m-cy składkowych x 1,3 %) : 12 x 1.679,46 zł (podst. wymiaru) = 645,92zł; razem: 906,61 zł. 906,61 x 209 m-cy = 189.481,49 zł.

Do ustalenia kapitału organ rentowy nie uwzględnił okresu od 2 kwietnia 1998r. do 31 grudnia 1998 r. albowiem za ten okres nie została opłacona składka na ubezpieczenie społeczne. Ponadto Zakład nie uwzględnił dochodów wnioskodawcy uzyskanych w okresie zatrudnienia w (...) Sp. z o.o. za rok 1991 w kwocie 82.314.200,00 zł, za rok 1992 w kwocie 216.293.000,00 zł i za rok 1993 w kwocie 232.050.000,00 zł, albowiem nie odprowadzono składek od wskazanych kwot. Za te okresy przyjęto wynagrodzenie przeciętne.

Powyższych ustaleń Sąd Okręgowy dokonał w oparciu o dokumenty zgromadzone przez organ rentowy albowiem żadna ze stron postępowania nie kwestionowała ich autentyczności.

Przystępując do rozważań dotyczących zaskarżonej decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. z dnia 8 marca 2012r., Sąd Okręgowy wskazał należy, ustawodawca wprowadzając w życie ustawę z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w art. 173 ust. 1 i art. 174 ust. 1 - 3 ustanowił obowiązek ustalenia kapitału początkowego dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., którzy przed dniem wejścia w życie ustawy opłacali składki na ubezpieczenie społeczne lub za których składki opłacali płatnicy składek. Kapitał początkowy ustala się na zasadach określonych w art. 53, z uwzględnieniem ust. 2-12. Przy ustalaniu kapitału początkowego przyjmuje się przebyte przed dniem wejścia w życie ustawy:

1) okresy składkowe, o których mowa w art. 6,

2) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 5,

3) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 1-4 i 6-12, w wymiarze nie większym niż określony w art. 5 ust. 2.

Podstawę wymiaru kapitału początkowego ustala się na zasadach określonych w art. 15, 16, 17 ust. 1 i 3 oraz art. 18, z tym że okres kolejnych 10 lat kalendarzowych ustala się z okresu od dnia 1 stycznia 1980 r. do dnia 31 grudnia 1998 r.

Zgodnie z art. 15 ust. 1 ustawy podstawę wymiaru emerytury i renty stanowi ustalona w sposób określony w ust. 4 i 5 przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe lub na ubezpieczenie społeczne na podstawie przepisów prawa polskiego w okresie kolejnych 10 lat kalendarzowych, wybranych przez zainteresowanego z ostatnich 20 lat kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zgłoszono wniosek o emeryturę lub rentę, z uwzględnieniem ust. 6 i art. 176.

W niniejszej sprawie istota problemu sprowadzała się do udzielenia odpowiedzi na pytanie czy do ustalenia wartości kapitału początkowego wnioskodawcy należy uwzględnić dochody za okres lat 1991-1993 w wysokości wskazanej w legitymacji ubezpieczeniowej oraz w piśmie (...) z 17.04.1996r. a więc dochody uzyskane w trakcie zatrudnienia na kontrakcie zagranicznym w walucie obcej, po przeliczeniu ich wg średniego kursu NBP na walutę polską. Do tego bowiem zagadnienia sprowadzało się żądanie wnioskodawcy. Na rozprawie w dniu 10 lipca 2012r. sprecyzował on, iż przedmiotowe odwołanie dotyczy decyzji o ponownym ustaleniu kapitału początkowego.

W sprawie bezspornym jest, iż w spornym okresie był zatrudniony w spółce (...) a pracę wykonywał na kontrakcie zagranicznym. Niniejszy okres w myśl art. 6 ust 12 cytowanej powyżej ustawy uznany został przez ustawodawcę za okres składkowy i tak został on uwzględniony, z tą różnicą, że jako podstawę wymiaru składek przyjęto wynagrodzenie przeciętne a nie faktycznie uzyskane, po przeliczeniu na walutę polską. Organ rentowy w zaskarżonej decyzji jak i w trakcie procesu wskazał, iż nie może uwzględnić wnioskodawcy wykazanych dochodów albowiem od tych kwot nie odprowadzono składek na ubezpieczenie społeczne.

W myśl przepisu § 9 rozporządzenia Rady Ministrów z 29 stycznia 1990r. w sprawie wysokości i podstawy składek na ubezpieczenia społeczne, zgłoszenia do ubezpieczenia społecznego oraz rozliczania składek i świadczeń z ubezpieczenia społecznego (Dz. U. z 1990r. nr 7 poz. 41 z późn. zm.) podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne za pracowników zatrudnionych za granicą w polskich zakładach pracy stanowi kwota zadeklarowana, za zgodą pracownika, przez zakład pracy, nie niższa od przeciętnego wynagrodzenia. Zgodnie z § 3 rozporządzenia podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne lub zaopatrzenie emerytalne, której wysokość, w myśl rozporządzenia, jest uzależniona od przeciętnego wynagrodzenia, ustala się miesięcznie poczynając od trzeciego miesiąca kalendarzowego każdego kwartału na okres trzech miesięcy na podstawie przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia z poprzedniego kwartału, ogłaszanego dla celów emerytalnych.

W przypadku gdy pracownik nie przepracował za granicą pełnego miesiąca zgodnie z treścią § 10 ust. 3 rozporządzenia kwotę najniższej podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne, wynikającą z ust. 1 i z § 9, zmniejsza się odpowiednio, przyjmując, że miesiąc liczy 30 dni.

Mając na uwadze powyższe reguły pozwany dokonał stosownego wyliczenia podstawy wymiaru składek wnioskodawcy, przyjmując, że najniższa podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne ulegała zmianie od trzeciego miesiąca kwartału na okres kolejnych trzech miesięcy.

Sąd Okręgowy wskazał, iż wnioskodawca nie zakwestionował w sposób skuteczny przyjętego przez pozwanego postępowania albowiem brak dowodu, by jego pracodawca opłacił składki od kwot wyższych niż przeciętne wynagrodzenie w kraju, wskazanych jako jego faktycznie uzyskane wynagrodzenie w spornym okresie. Decyzja pozwanego w kwestionowanym zakresie jest prawidłowa pod względem rachunkowym i została na obowiązujących przepisach.

Reasumując powyższe Sąd Okręgowy we Włocławku na podstawie art. 477¹⁴§ 1 k.p.c. oddalił odwołanie.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł ubezpieczony zarzucając mu błąd w ustaleniach faktycznych opartych na hipotetycznych ustaleniach strony pozwanej przepisów prawa do stanu faktycznego z przedłożonej dokumentacji.

Sąd Apelacyjny, zważył co następuje:

Apelacja wnioskodawcy nie zasługuje na uwzględnienie.

Na wstępie wskazać należy, że na obecnym etapie postępowania ubezpieczony w dalszym ciągu domaga się ustalenia kapitału początkowego. Zwrócić można uwagę, że w wywiedzionej apelacji ubezpieczony wyraził wyłącznie własną ocenę możliwości ustalenia kapitału początkowego w jego sytuacji, w oderwaniu od ustaleń i rozważań Sądu Okręgowego zawartych u uzasadnieniu zaskarżonego wyroku.

Podkreślić zatem należy, iż Sąd Apelacyjny zaakceptował w całości ustalenia faktyczne sądu pierwszej instancji, traktując je jak własne i nie widząc w związku z tym konieczności ich ponownego szczegółowego przytaczania (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 1998 r., sygn. I PKN 339/98, opubl. OSNAPiUS z 1999 r., z. 24, poz. 776).

Przechodząc z kolei do omówienia materialnej podstawy rozstrzygnięcia, już w tym miejscu wskazać należy, iż zaskarżony wyrok nie narusza prawa materialnego. W ocenie Sądu Apelacyjnego, Sąd I instancji nie tylko prawidłowo ustalił stan faktyczny, ale i na jego podstawie dokonał trafnej oceny prawnej, dając temu wyraz w uzasadnieniu wydanego wyroku.

Mając na uwadze, że w wywiedzionej apelacji ubezpieczony kwestionując ocenę prawną Sądu Okręgowego nie odniósł się do wyводу prawnego zawartego w uzasadnieniu skarżonego wyroku a wyłącznie zaprezentował własne stanowisko, wyraźnie zaakcentować należy, że nie znajduje ono oparcia w treści obowiązujących przepisów, które prawidłowo przywołał i omówił Sąd Okręgowy.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, przywołany przez Sąd Okręgowy przepisy zostały prawidłowo zinterpretowane i zastosowane. Stosownie do przedmiotu sprawy, którym jest odwołanie od decyzji ZUS, ustalającej wysokość kapitału początkowego, przesłankę prawną rozstrzygnięcia stanowiły przepisy określające zasady ustalania podstawy wysokości kapitału początkowego. Powtórzyć zatem można, iż niniejszej sprawie istota problemu sprowadzała się do udzielenia odpowiedzi na pytanie czy do ustalenia wartości kapitału początkowego wnioskodawcy należy uwzględnić dochody za okres lat 1991-1993 w wysokości wskazanej w legitymacji ubezpieczeniowej oraz w piśmie (...) z 17.04.1996r. a więc dochody uzyskane w trakcie zatrudnienia na kontrakcie zagranicznym w walucie obcej, po przeliczeniu ich wg średniego kursu NBP na walutę polską.

Z tego punktu widzenia nie budzi zastrzeżeń to, że Sąd Okręgowy wyjaśniając podstawę prawną swego wyroku przede wszystkim wskazał na przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z 29 stycznia 1990r. w sprawie wysokości i podstawy składek na ubezpieczenia społeczne, zgłoszenia do ubezpieczenia społecznego oraz rozliczania składek i świadczeń z ubezpieczenia społecznego (Dz. U. z 1990r. nr 7 poz. 41 z późn. zm.). Stan faktyczny podlegał ocenie w szczególności według § 9 powyższego rozporządzenia stanowiącego, że podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne za pracowników zatrudnionych za granicą w polskich zakładach pracy stanowi kwota zadeklarowana, za zgodą pracownika, przez zakład pracy, nie niższa od przeciętnego wynagrodzenia. Słusznie uznał Sąd Okręgowy, że nie ma możliwości przyjęcia za sporny okres do obliczenia kapitału początkowego dochodów uzyskanych od kwot uzyskanych w trakcie spornego zatrudnienia za granicą. Nie zmienia tej okoliczności również okoliczność, że wnioskodawca złożył oświadczenie do pracodawcy o odprowadzanie składek ZUS od pełnego uposażenia, skoro jak wynika z dokumentacji ZUS nie zostały odprowadzane składki za sporny okres od tych kwot wyższych niż przeciętne wynagrodzenie w kraju.

Wskazać również należy, że zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 1 kwietnia 1985 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru emerytur i rent, w brzmieniu wynikającym z rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 5 października 1990 r. (Dz. U. Nr 71, poz. 418), do ustalenia podstawy wymiaru emerytur pracowników zatrudnionych za granicą, przyjmuje się kwoty, od których za te okresy opłacono składkę na ubezpieczenie społeczne w kraju. Z regulacji tej wynikał zatem prawny obowiązek organu rentowego oparcia podstawy wymiaru emerytury o ustalenia dotyczące kwot, "od których opłacono składkę" (§ 10 pkt 1).

W konsekwencji wobec braku dowodu, by pracodawca wnioskodawcy za sporny okres opłacił składki od kwot wyższych niż przeciętne wynagrodzenie w kraju, wskazanych jako jego faktycznie uzyskane wynagrodzenie w spornym okresie, decyzja pozwanego w kwestionowanym zakresie jest prawidłowa pod względem rachunkowym i została na obowiązujących przepisach.

Reasumując, zdaniem Sądu Apelacyjnego zarówno zaskarżona decyzja, jak i wyrok Sądu I instancji odpowiadają prawu.

Mając na uwadze powyższe, na mocy art. 385 k.p.c. Sąd Apelacyjny orzekł jak w sentencji.